

ÖZET: Sosyal medya kullanımının kamu görevine etkisi konusunda Başkanlık personelinde farkındalık oluşturmak amacıyla hazırlanacak hizmet içi eğitim modüllerinde esas alınması gereken etik ve kanuni ilkeler hakkında. (29.05.2025 – E.63376472)

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun "Tarafsızlık ve devlete bağlılık" başlıklı 7'nci maddesinde;

"Devlet memurları siyasi partiye üye olamazlar, herhangi bir siyasi parti, kişi veya zümrenin yararını veya zararını hedef tutan bir davranışta bulunamazlar; görevlerini yerine getirirlerken dil, ırk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din ve mezhep gibi ayırım yapamazlar; hiçbir şekilde siyasi ve ideolojik amaçlı beyanda ve eylemde bulunamazlar ve bu eylemlere katılamazlar.

Devlet memurları her durumda Devletin menfaatlerini korumak mecburiyetindedirler. Türkiye Cumhuriyeti Anayasasına ve kanunlarına aykırı olan, memleketin bağımsızlığını ve bütünlüğünü bozan Türkiye Cumhuriyeti'nin güvenliğini tehlikeye düşüren herhangi bir faaliyette bulunamazlar. Aynı nitelikte faaliyet gösteren herhangi bir harekete, gruplaşmaya, teşekküle veya demeğe katılamazlar, bunlara yardım edemezler."

düzenlemesi, "Davranış ve işbirliği" başlıklı 8'inci maddesinde;

"Devlet memurları, resmi sıfatlarının gerektirdiği itibar ve güvene layık olduklarını hizmet içindeki ve dışındaki davranışlarıyla göstermek zorundadırlar. Devlet memurlarının işbirliği içinde çalışmaları esastır."

hükmü mevcuttur.

Mezkûr Kanun'un "Devlet memurlarının görev ve sorumlulukları" başlıklı 11'inci maddesinin birinci fıkrasında, **"Devlet memurları kanun ve diğer mevzuatta belirtilen esaslara uymakla ve amirler tarafından verilen görevleri yerine getirmekle yükümlü ve görevlerinin iyi ve doğru yürütülmesinden amirlerine karşı sorumludurlar."**; "Disiplin amiri ve disiplin cezaları" başlıklı 124'üncü maddesinin ikinci fıkrasında ise **"Kamu hizmetlerinin gereği gibi yürütülmesini sağlamak amacı ile kanunların, Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin ve yönetmeliklerin Devlet memuru olarak emrettiği ödevleri yurt içinde veya dışında yerine getirmeyenlere, uyulmasını zorunlu kıldığı hususları yapmayanlara, yasakladığı işleri yapanlara durumun niteliğine ve ağırlık derecesine göre 125 inci maddede sıralanan disiplin cezalarından birisi verilir."** düzenlemeleri yer almaktadır.

Yukarıdaki hükümlere benzer minvalde düzenlemeler, 23.08.2019 tarihli ve E.468019 sayılı Başkanlık onayı ile yürürlüğe giren "Genelge 2019 Uygulama Genelgelerine Dair Genel Hükümler"de de bulunmaktadır.

Diğer taraftan, 633 sayılı Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun'un "Siyasetle ilgilenme" başlıklı 25'inci maddesinde;

"Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluşunun her derecesinde görev alan personel, Memurin Kanununun hizmetliler için yasak ettiği siyasi faaliyetten başka, dini görevi içinde veya bu görevin dışında, her ne suretle olursa olsun, siyasi partilerden herhangi birini veya onların tutum ve davranışını övemez ve yeremez.

Bu gibi hareketleri tahkikatla sabit olanların, ilgili ve yetkili mercilerce işine son verilir."

düzenlemesi bulunmaktadır.

Kamu Görevlileri Etik Kurulu'nun "Kamu Görevlilerinin Sosyal Medya Kullanımında Gözetmesi Gereken Etik İlkeler" konulu 2021/81 sayılı İlke Kararında;

"Tarafsızlık

Kamu görevlisi;

(1)Kamu politikaları hakkında kamuya açık yorumlar yaparken veya bunlar hakkındaki kamuoyu tartışmalarına katılırken yürüttüğü göreve ilişkin tarafsızlığını tehlikeye atan davranışlardan kaçınmalıdır.

(2)Bireyler arasında dil, ırk, etnik köken, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep, servet, medeni hâl, sağlık durumu, engellilik, yaş, kılık ve kıyafet ve benzeri nedenlerle ayrımcılık yapmamalıdır.

(3)Siyasi tarafsızlığını korumaya özen göstermeli, kamu hizmetinin tarafsızlığına

şüphe düşürecek şekilde, herhangi bir siyasi parti veya girişimin lehine veya aleyhine kampanya yürütmemeli, yorum, paylaşım ya da faaliyette bulunmamalıdır.

Kurum itibarını koruma

Kamu görevlisi;

(1)Görev yaptığı kurumun görev ve işleriyle ilgili bilgileri sosyal medya platformlarında paylaşırken ilgili mevzuata uygun davranmalıdır.

(2)Görev yaptığı kurumun itibarını ve güvenilirliğini zedeleyecek veya karalayacak nitelikteki paylaşımlardan kaçınmalıdır.

(3)Kişisel sosyal medya hesaplarında, uzmanlık alanı çerçevesindeki görüşlerini, kurumun itibarı üzerindeki olası etkilerini dikkate alarak ve kanıtlara dayalı olarak ifade edebilir. Ancak sosyal medyada yer alan sözlü, yazılı veya görsel içerikli paylaşımlarının kişisel görüşü olduğunu belirtmeli, görevine, kurumuna veya kamu hizmetine atfedilmemesi hususlarında dikkatli davranmalıdır.

Çıkar çatışmasından kaçınma

(1) Kamu görevlisi, sosyal medyayı kullanırken, mevcut veya gelecekte olma ihtimali bulunan çıkar, çıkar çatışması ya da bu konuda algı oluşturabilecek durumlardan kaçınmalıdır.

Kamu hizmetine ayrılan zamanda sosyal medya kullanımı

(1) Kamu görevlisi, kamu hizmetine ayrılan zamanda sosyal medya kullanımı konusunda dikkatli davranmalı ve kamu hizmetini aksatmamalıdır.

Paylaşılan bilginin içeriği

Kamu görevlisi;

(1)Sosyal medyada bilginin işlenmesi kapsamında, bilginin doğruluğunu ve güncelliğini kontrol etmeli ve bilgi kirliliğine yol açmamalıdır.

(2)Sosyal medya kullanımlarında şiddet veya cinsel içerikli ve benzeri rahatsız edici gönderilerden kaçınmalıdır.

(3)Paylaşımlarında toplum yararını gözetmelidir.

İnsan haklarına saygı

Kamu görevlisi;

(1)Bireylerin yaşamı, adı, şeref ve haysiyeti, özel veya aile yaşamı, mesleki ve ekonomik değerleri başta olmak üzere kişilik hakkına zarar verebilecek her türlü davranış ve paylaşımdan kaçınmalıdır.

(2)Ayrımcılığa yol açabilecek her türlü nefreti besleyen, savunan ve benzeri hoşgörüsüz ifadelerde bulunmamalıdır.

(3)Bireylerin kişisel verilerini, veri sahibinin izni olmaksızın, kullanmamalıdır.

Kurumsal sosyal medya hesabının kullanımı

Kamu görevlisi, kurumsal sosyal medya hesabını kullanırken;

(1)Kurum adına yetkilendirilmiş olmalıdır.

(2)Dil, ırk, etnik köken, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep, servet, medeni hâl, sağlık durumu, engellilik, yaş, kıyafet ve benzeri nedenlere dayalı olarak ayrımcılık yapmamalı ve kullanıcıları veya yorumlarını silmemeli ya da engellememelidir.

(3)Şahsi menfaat, siyasi veya felsefi düşünce ve benzeri amaçla hareket etmemelidir.

(4)Nezaket ve saygı kurallarına özen göstermelidir.

(5)Kurumsal saygınlığa zarar verecek ifadelerde bulunmamalı, gizliliği ve güvenliği tehlikeye atacak bilgi ve belge paylaşmamalıdır.

Yöneticilerin Sorumluluğu

(1) Yönetici kamu görevlisi, kurumsal sosyal medya hesabının etik ilkelere uygun olarak yönetilmesi amacıyla gerekli tedbirleri alır, denetim ve gözetim görevini özenle yürütür. Halkın bilgilendirilmesi amacıyla, kurumsal iş, işlem ve süreçlere ait bilgilerin kuruma ait sosyal medya hesaplarında paylaşılmasını sağlar."

ifadeleri bulunmaktadır.

Yukarıda belirtilenlere ilave olarak, Diyanet İşleri Başkanlığı Din Hizmetleri Uygulama Genelgesi'nin "Sosyal medya araçları vasıtasıyla irşat hizmetleri" başlıklı 42'nci maddesinin altıncı fıkrasında;

"Vaaz, sunum ve her türlü sosyal medya materyalinin içeriğinde;

a) Toplumun dini ve ahlaki konularda bilgilendirilmesi esas alınacak ve İslam dininin mesajlarının hedef kitleye en güzel ve doğru şekilde aktarılmasına özen gösterilecektir.

b) Din İşleri Yüksek Kurulu'nun karar ve görüşleri ile Başkanlığın yayınları esas alınacaktır.

c) **Ölçülü, yapıcı, uyarıcı, teşvik edici, müjdeleyici, birleştirici ve kuşatıcı bir üslup kullanılacaktır. Kırıcı, itham edici, ayrıştırıcı ve ötekileştirici ifadelerden, sahih dini bilgilere ve mutedil yaklaşımlara uymayan mesaj ve görüşlerden kaçınılacaktır.**

ç) **Sade bir dil kullanılacak, dil bilgisi ve imla kurallarına riayet edilecek, telif hakkı ihlallerine karşı dikkatli olunacaktır.**

d) Sunumlarda fotoğraf, resim, afiş vb. görsellerin kullanılmasına ihtiyaç duyulması durumunda, görselin kurumsal hassasiyetlere, dini ve kültürel değerlerimize uygunluğu ile estetik ve teknik kalitesi hususlarına özen gösterilecektir.

e) **Bütün siyasi görüş ve düşüncelerin dışında kalınacak, polemik konusu olabilecek söylemlerden uzak durulacaktır.**

f) **Vaaz ve sunum yapan görevliler, kılık-kıyafet ve Başkanlığı temsil hususunda gerekli hassasiyeti gösterecektir."**

denilmektedir.

Diyanet İşleri Başkanlığı Bilişim Kaynakları Bilgi ve Sistem Güvenliği Yönergesinin "Sorumluluk" başlıklı 5'inci maddesinin ikinci fıkrasında, **"Başkanlık personelinin, çocukların cinsel istismarına, müstehcenliğe, şiddet ve intihara yönlendirmeye, uyuşturucu ve uyarıcı madde kullanımını özendirmeye yönelik internet sitelerine girmesi, sohbet oturumları açarak kuruma ait gizli bilgileri paylaşması, oyun oynaması, devlet büyüklerine hakaret etmesi; gazete, forum ve benzeri sitelerde kurumu küçük düşürücü ve kamuoyunu yanıltmaya yönelik yorumlar yapması, özel hayatına ilişkin suç oluşturabilecek nitelikteki bilgi ve işlemleri kurum internet hattı üzerinden yapması ile ilgili cezai ve hukuki sorumluluğu kendisine aittir."** hükmü mevcuttur.

Aynı Yönergenin "Yaptırım ve uygulama" başlıklı 12'nci maddesinde ise;

"Kurum Bilişim Kaynaklarının genel kurallara aykırı etkinlikler dâhilinde kullanılması durumunda; Kurum gerçekleştirilen eylemin;

a) Yoğunluğuna,

b) Kaynaklara veya kişi / kurumlara verilen zararın boyutuna,

c) Tekrarına göre aşağıdaki işlemlerin bir ya da birden fazla maddesini, sıra ile ya da sırasız uygulayabilir;

I. Kullanıcı sözlü ve/veya yazılı olarak uyarılır.

II. Kullanıcıya tahsis edilmiş Kurum Bilişim Kaynakları sınırlı veya sınırsız süre ile erişime kapatılabilir.

III. Kurum bünyesindeki idari soruşturma mekanizmaları harekete geçirilebilir.

IV. Adli yargı mekanizmaları harekete geçirilebilir."

düzenlemesi yer almaktadır.

Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı'nın yayımlamış olduğu "Sosyal Medya Kullanım Kılavuzu"; Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı'nın yayımlamış olduğu "Kamu Kurumlarında Sosyal Medya Kullanım Rehberi" sosyal medya kullanımına ilişkin açıklayıcı ve öğretici içerikler barındırmaktadır.

Ayrıca;

a) 657 sayılı Kanun başta olmak üzere yukarıda sayılan mevzuatın memurlar için getirdiği yasak ve sorumluluklar, kurumsal temsil ve hassasiyetler ile ahlaki ilkeler dikkate alınarak sosyal medyanın kullanılması gerektiği,

b) Kullanılan ifadelerin ve yapılan paylaşımların adli ya da idari soruşturmalara ve bunların neticesinde disiplin cezası ya da mahkûmiyete neden olabileceği,

c) Paylaşımların 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu bakımından, sosyal medyada sıkça rastlanan "hakaret", "halkı kin ve düşmanlığa tahrik veya aşağılama", "özel hayatın gizliliğini ihlal" ve "suçu veya suçluyu övme" gibi suçlara sebebiyet verilebileceği,

ç) Sosyal medyada yapılan paylaşımın Türk Ceza Kanunu'nda bazı suçlar için ağırlaştırıcı hal olarak öngörülen "alenen işleme şartı" kapsamında değerlendirilebileceği,

d) 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu kapsamında kişisel verileri ihlal niteliğinde paylaşımlarda bulunulmaması gerektiği,

e) Yapılan paylaşımlarda 5486 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu kapsamında telif haklarını ihlal eden içeriklerin bulundurulmaması gerektiği,

f) "Tarafsızlık ve devlete bağlılık" ilkelerine riayet edilerek siyasi söylemlerden, ayrımcılık ve nefret içeren paylaşımlardan kaçınılması gerektiği,

g) Kurum itibarını ve güvenilirliğini zedeleyecek veya karalayacak nitelikteki paylaşımların yapılmaması gerektiği,

ğ) İdarenin işleyişı ile ilgili, idari işlem niteliğindeki belgeler ile hizmete ilişkin bilgi ve belgelerin paylaşılmaması konularına dikkat edilmesi gerektiğı,
hususlarının hazırlanacak hizmet içi eğitim modüllerinde yer almasında fayda mülahaza edilmektedir.

**Diyanet İşleri Başkanlığı
Hukuk Müşavirliği**